

היום נלמד בעזרת ה':

מגילה דף טז

עבד שקנה נכסים עבד למי: כלומר הרי אתה המן עבד שלי, ועשרת אלפים כבר כסף אינם שלך אלא שלי.

משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף: אלו הם הפסים ממשי שהוסיף ליוסף ב'כתונת הפסים' שעשה לו.

תעלא בעידיניה: שועל בזמן ששעתו מוצלחת תשתחוה לו.

הגמרא מקשה על כך מדוע יוסף נחשב לשועל בפני אחיו והרי הוא לא היה קטן מהם? אלא הכוונה היא ליעקב אביו שהשתחוה לו כאשר ביקש ממנו שיקבור אותו בארץ ישראל.

אורה זו תורה: שנתבטלה גזירת המן שלא יעסקו בתורה וכן שלא יעשו ברית מילה ולא יניחו תפילין.

ויו דויזתא צריך למימתחא: צריך לזקוף את ראשה של האות ו' במילה 'ויזתא' שתראה כמשוט של ספינה, בכדי לסמל שכל עשרת בני המן נתלו על עץ אחד בזקיפה זה מתחת לזה (וכולם גם מתו בבת אחת).

אריח על גבי לבינה: כל השירות שבתנ"ך כתובות בצורה של אריח על גבי לבנה. (בסגנון בניה עתיק). דהיינו האריח הוא המקום הכתוב ואילו הלבנה היא המקום החלק. האריח הוא חצי בגודלו מהלבנה. אבל שונה 'שירה' זו שבה כתובים עשרת בני המן ששמותם כתובים זה תחת זה, וכן המילים 'ואת' כתובות זה תחת זה, ומקום החלק באמצע. כך גם שירת מלכי כנען שנהרגו בכיבוש הארץ בספר יהושוע (פרק יב). (המפרשים מציינים שגם שירת האיזינו כתובה בצורה זו). הסיבה לכך בכדי לסמל שלא תהא תקומה לרשעים כמו שאין להם רווח תחתיהם.

שבא מלאך וסטר על פיו: כי בתחילת הפסוק משתמע שאחשוורוש מדבר בצורה של כעס על כך שהרגו היהודים בשושן חמש מאות איש וכו', ואילו אחר כך משתנה דיבורו ללשון רכה 'ומה שאלתך וינתן לך'.

(המשך בדף הבא ↓)

יאמר בפה מה שכתוב בספר: מדוע כתוב בפסוק 'ובבואה לפני המלך אמר עם הספר' בלשון זכר? ולא 'אמרה'? הגמרא מתרצת שסדר הפסוקים כך הוא: 'ואת אשר כתב מרדכי עליהם' דהיינו מרדכי ציוה עליהם: 'כי המן בן המדתא... והפיל פור הוא הגורל להומם ולאבדם, ובבואה לפני המלך' – את כל זאת 'אמר עם הספר' כלומר יקראו בכל שנה בספר מתוך המגילה.

צריכה שרטוט: כמו ספר תורה שצריך לשרטט את שורותיו. דבר זה נלמד מהמילה 'אמת'.

דברי הצומות לא: כלומר האם רק השתדלותה של אסתר גרמה לנס ולא הצומות שצמו עם ישראל? הגמרא מתרצת שקוראים זאת כך: 'דברי הצומות זעקתם ומאמר אסתר - קיים דברי הפורים האלה'.

דמעיקרא חשיב ליה למרדכי: בתחילה הוא נמנה החמישי ברשימה, ולאחר נס פורים הוא נמנה השישי ברשימה.

ברוך בן נריה: היה רבו של עזרא.